

„Кад би геометријски аксиоми задирали у интересе људи, Ови би их свакако побијали.“

Томас Хобс

Кад су у питању тзв. *националне пензије* које се одскора додељују за *врхунска остварења из области уметности, културе и спорта*, онда би требало да постоје веома поуздани, тј. темељно образложени *параметри*

, или вредносни критеријуми којих ће се доследно придржавати сви учесници у том процесу: они који врше одбир по струковним удружењима и, условно речено, *главна комисија*

која врши коначну селекцију између кандидата које су удружења предложила, што подразумева да она, главна комисија, својом одлуком скрупулозно одговара на питање – *Зашто ови кандидати а не неки други*

. Јер, тешко је поделити једну погачу на сто гладних. То је једино Христу успело. Хоћу рећи да од тог избора много зависи, поготово данас и овде, кад је питање хлеба насушног постало, или ургентно прети да постане, *прворазредно културно питање*

. (Замислите двојицу старих другара који се свакодневно виђају, писаца или сликара, свеједно, како лагано ступају улицом, купују „Новости“ на киоску, јер су чули да су националне пензије подељене за текућу годину и да су „Новости“ објавиле ту одлуку. Обојица су пензионери с једнаким пензијама од по двадесет пет хиљада динара – *све док одлуку не прочитају*

. А онда: један има 75, а други је остао на двадесет пет. А који је од њих бољи писац или сликар, редитељ или музичар тешко је било рећи све до те судбоносне одлуке, док та разлика није оверена! Замислите сад да је одлука могла да буде и обрнута, једнако би било исправно (или једнако погрешно), али сад више *нема обртања и превртања*

– један ће почети да живи, у нашим условима сасвим солидно, „ко бубрег у лоју“ штоно се каже, а други ће наставити да се злопати несолидно; један ће у очима неутралне публике, која узима ствари здраво за готово, ретко користећи кефало, на изглед узрасти до националне величине, а други ће се спустити степеницу ниже самим тим што ће остати што је и био. Један ће ово, други ће оно – препуштам вашој инвенцији, господо,

Пише: Драгиша Калезић
понедељак, 16 мај 2011 17:10

свако даље креирање њихових судбина са што већим степеном одлучности и одређености, с најдубљим уверењем да ће између та два члана велике људске заједнице убудуће све мање бити додирних тачака. А њихов особни допринос нашој *националној култури*, или „унапређивању живота других људи“, толико различито вреднован, у суштини је једнак или сличан – најчешће не нарочито импресиван...

Ми смо одавно започели да на разне начине, најпре сеновито, изокола па све транспарентније, производимо домаће класике, да их китимо наградама и свим могућим признањима, а у последњих двадесет и кусур година подоста смо их патентирали и на те своје производе самоуверено лупали печате, овалне и угаоне, и прилично комотно лепили и још увек лепимо звучне етикете – *велики писац*

,
легенда

,
громада

,
јединствена појава нашег националног духа
и тсл... То важи док се неком не омакне смрт, а онда почињемо да се искупљујемо ћутањем о њему и делу његовом за све парадерије које смо с њим правили помало због њега, а повише због себе. (Ко више помиње Давича, Лалића, Матића и друге, па и много млађег Ивана Лалића, Бору Радовића и друге неоспорно добре писце. Петар Џацић је наш најбољи књижевни критичар друге половине двадесетог века, а не сећам се где је и кад последњи пут поменут.) То наше, већ озакоњено, прављење класика свакако може иматим некакве сврхе за унутрашњу употребу, мада само могу да се домишљам какве, али свет о томе не само да не хаје но није много хајао ни у неким бољим временима за људе од уметничког позива.

Велики

је веома крупна реч у послу којим се дотични посленици баве! О *громади*

да и не говоримо. Бранко Лазаревић, један од најученијих Срба, својевремено је записао да је Иво Андрић *безмало велики писац*

и, колико је мени познато, ту је и стао... Боде очи то одлучно и неумерено махање похвалама, дељење комплимената капом и шаком, штоно рећ, а још више њихово олако и неодговорно формализовање у престижним наградама и признањима. (Морамо речи штедети. Речи и со.)

Писаца је, вероватно, превише и њихови учинци, дакако, нису једнако вредни, не могу бити. Али ако пођемо од чињеничког стања да су многи од њих написали бар по десетак

Пише: Драгиша Калезић
понедељак, 16 мај 2011 17:10

књига, а неки два или три пута толико, онда безвредних нема, јер ми знамо да није лако написати ни једну сувислу књигу. Стога би, можда, требало поћи од става да сви који живе лоше, или *не живе но су само ту*, како је једним поводом приметио покојни Брана Петровић – а таквих је највише – заслужују да живе боље него до сада, да им старост буде мирнија и ведрија но што ће им иначе бити. – И предано радити на томе да се већини помогне, држећи се редоследа, установљеног на

темељу јасно утврђених

параметара

који би за такву одлуку могли бити од битне важности. Али како установити такве параметре, а да они буду прихваћени разложно, без гнева? Чињеница да се стимуланс од 500 евра, популарно именован као

национална пензија

, дефинише као

врхунско признање за

посебан допринос националној култури

, као год и гробно место у

Алеји заслужних грађана

, није најсрећније изабран начин. Јер, како то рече Борхес: "Најтеже је упознати своје савременике. Има их превише, а време још није открило њихову антологију." Књижевне судиједанас и овде раде свој оцењивачки посао тако како им одговара, резултати се виде. Будуће судије неће увек бити сагласне с њима, ако суђења уопште буде. Историја је, знамо, препуна ироничних опомена у том погледу. Чак толико упечатљивих да би се могла направити ваљана збирка од погрешака оних посленика који су на разне начине из из разних мотива правили антологије савременика... (Сократ, рецимо, није добио „националну пензију“, пошто се за њега није нашло начина да се цабе храни у Пританеју, мензи за угледне Атињане. Ми сад не знамо ко се све тамо хранио, знамо само да Сократ није.)

Ми смо одавно започели да на разне начине, најпре сеновито, изокола па све транспарентније, производимо домаће класике, да их китимо наградама и свим могућим признањима, а у последњих двадесет и кусур година подоста смо их патентирали и на те своје производе самоуверено лупали печате, овалне и угаоне, и прилично комотно лепили и још увек лепимо звучне етикете –

велики писац

,
легенда

,
громада

,
јединствена појава нашег националног духа

и тсл...

Пише: Драгиша Калезић
понедељак, 16 мај 2011 17:10

Дешавало се доиста све и свашта у том погледу, и дешаваће се и убудуће. О Оскару Вајлду је, сведочи енциклопедист Петровић који је са сарадницима објавио „Свезнање“ још пре Другог рата, за десет година написано више страница но о Толстоју и Шекспиру заједно. А Ежен Си је једно време био популарнији од Балзака. Они, елитни, који се шепуре по разним изложима и њихови антиподи по буџацима ту и тамо су замењивали места, а нема разлога да то не чине и убудуће. Тим нобеловаца из области књижевности, вероватно, не претеже над оним који чине ненаграђени том *наднаградом*. Колика је то утеха, посебно је питање. Слава света тако пролази...

Тамо где је параметре релативно лако утврдити, као у случају врхунских спортиста, ствари стоје утолико друкчије што њима та новчана сума објективно не значи много, у сваком случају не значи им ни издалека онолико колико она значи уметницима и културним радницима. Уверен сам да ниједан од њих не би примио месечну дотацију од 500 евра, да она није дефинисана као врхунско национално признање.

Кад је у питању *наша естрада*, ту ствари стоје доста шаролико. Најпре треба разликовати изворне ствараоце од репродуктиваца, извођача, а тек онда успоставити вредносну скалу у свакој од тих група. Изворни имају предност, по природи ствари. А. Рубинштајн је велики пијанист, али је Шопен већа музичка фигура. Свака част Мирославу Илићу, али Јован Колунџија – како стоји у НИИ-у – мора имати предност. То наравно не подразумева да се не може говорити о величини М. Илића и њему подобних. Може и те како, само морамо знати о коме и и како говоримо.

Гледаоци и слушаоци углавном знају (не сви, а и они који знају понекад на то заборављају) да оно што излази из уста естрадника, у овом случају глумца, није он сам смислио, али њему одају пошту као да јесте; то бележе на његов конто, јер њега слушају и гледају. Прави аутори су далеко, поготово ако су мртви, а за неке од њих публика је је само начула... То претеривање може да оде дотле да се онај који је изговорио неки монолог понаша као да га је написао, уместо што као својеврстан делатник, мање или више даровито, преноси туђу продукцију, док они који га гледају и слушају то доживљавају онако како преносиоцу и одговара – као његово властито дело... Већина је свесна тога кад се с њима упустите у разговор, али и они остају у равни доживљаја, и на темељу доживљаја суде о величини оног који им је доживљај приредио. Стога би, рецимо, пре гласали да се *национална пензија* додели њему који је монолог изговорио, но ономе који га је написао. Хвала ономе ко ти је тутнуо дукат у шаку, а не ономе ко га је сковао! Тако бива. О томе сведочи и чињеница да је код нас уобичајено да боље и најбоље глумце упорно прате већ разматрани ласкави епитети:

легенда, громада

и сл.

Свему томе доприноси и изглед актера који говори са екрана, костим који носи, атрактивност његових покрета, те пригушена жеља гледалаца да се буде бар помало и понекад такав или барем у његовој близини. Јер то је за обичног човека, свет узвишен, недодирљив, привилегован, који се држи врха Олимпа, док он сам стрпљиво тавори у подножју са својом сабраћом, међу којом се може наћи и покоји писац, сликар, филозоф, или научни радник, рецимо... Ваља имати на уму да глумац ту своју владавину скупо плаћа. Кад сиђе са сцене, *он је онај који је био*. Неће га вечност, он влада у пролазном, док писац и сликар очекују од будућности бар нешто од онога што нису добили за живота.

Кад су једног од најбољих међу њима, М. Бранда, приупитали да ли себе сматра уметником, одговорио је одречно, а онда набусито, у свом стилу, додао: „Питајте Кенета Кларка“. Они глумци који су у поређењу с Брандом мање-више гола сиротиња, тешко да би се с тим сагласили. Прословили би нешто на рачун Брандове ексцентричности и злостављања лепе Тарите, и ту би стали. (Само неко ко је изврстан у свом послу може да постави питање смисла и вредности посла којим се бави, те да мирно поднесе суштинска ограничења која дотични посао не може да превлада. За остале је тај смисао неспоран, а ограничења небитна, јер се на сам посао гледа под копреном вишеструке користи коју он посленику доноси, а не искорачује се у разматрање битних претпоставки саме креације као такве, или се то ретко чини.

Професор Петар Волк, за сада последњи председник Комисије за доделу *националних пензија*

изјавио је за НИН да му је био циљ „да сачува ауторитет награде“ тако што ће настојати да обдржи став да брига о угроженим уметницима „не мора да иде кроз награду“, будући да за то постоје и други прикладнији начини. (Можда је требало да проф. Волк наведе неки од тих могућих начина које је имао на уму.) Немам комплетан увид у резултате рада Комисије, али допуштам могућност да је проф. Волк спровео то што је обећао: да је као председник Комисије раздвојио „небеске и земаљске карте“, које су биле добрано помешане. Али шта ћемо са „ауторитетом награде“ у целини узев, награде као институције од њеног оснивања? Питање је озбиљно, јер је преко 400 националних пензија у три расподеле додељено управо по критеријуму „помешаних карата“. А логично је да верујемо да су се међу њима нашли и најзаслужнији добитници и они који су најмање заслужни, под условом да су и једни и други конкурисали. И како сад наставити? Сваке године „на менију“ су барем три четвртине истих људи, док једна четвртина отпада на упокојене и новоприспеле.

Пише: Драгиша Калезић
понедељак, 16 мај 2011 17:10

Тамо где је параметре релативно лако утврдити, као у случају врхунских спортиста, ствари стоје утолико друкчије што њима та новчана сума објективно не значи много, у сваком случају не значи им ни издалека онолико колико она значи уметницима и културним радницима.

Ако смо доиста хтели да *националну пензију* вреднујемо као чисто признање, ослобођено од импликација социјалне помоћи колико је то највише могуће, онда смо критеријум за избор морали максимално заострити, те тако број добитника ограничити на оне појединце *од чијег је добра свима нама боље*

. За тај посао конкурс није био потребан. Напротив, јер нико не предлаже себе за великана, а и кад би хтео не би му се смело то дозволити, због њега самог. Требало је образовати комисију с моралним и стручним покрићем највишег могућег реда. При томе је као образац за углед могао послужити један ужи или најужи избор великана из наше прошлости, који је већ сачињен само да се препише. Не би било тешко набројати рецимо тридесетак људи (националних великана) око којих ћемо се у великом проценту сложити. Било би ту и тамо несугласица око редоследа, али то не би изазвало неке веће трзавице. Дакле, реч је о људима чије су заслуге за Србију проверене и дефинисане у времену, а то значи да се њихово место у историји неће битније мењати. Промена ће дакако бити, нико није савршено отпоран на промене, али не таквих и толиких да би оне засениле оно што је „небом осижано“, како је рекао Његош за свог учитеља, српског певача Симу Милутиновића Сарајлију. Оспоравани су и највећи међу њима, Свети Сава, Вук, Његош и Иво Андрић. Али тај иконокластички погром завршавао се тако да су сами оспораватељи извлачили „дебљи крај“, превасходно у случају Његоша и Андрића, због приземности мотива и моралне и духовне бедастоће нивоа оспоравања. Антологија великана наше дуге и парадоксалне прошлости у целини узев, да се вратимо Борхесовом мудрому упозорењу, сачињавана је седиментацијом историјског искуства, кристализацијом вредности у времену. Живи ће доћи на одредиште, на „мајсторско решето“ времена кад промене светом и нађу се где су ови сада. Неки од њих ће им се без сумње придружити, али унапред не можемо знати који ће то бити ма колико савесно и проницљиво испитивали ту ствар.

Живу вуку се не мери реп

, јер тако несмотрен поступак повлачи велики ризик. А на то управо наводи пројекат Министарства за културу при Влади Србије. У процесу је, дакле, *прављење антологије савременика*

, нека врста

мирске канонизације

за живота кандидата, која се обавља на климавим претпоставкама. И тај процес се, сва је прилика, приводи крају, будући дау овим околностима није могуће обезбедити средства за његово настављање, тако да не видим добре разлоге за заостравање критеријума како би се сачувао ауторитет признања.

Пише: Драгиша Калезић
понедељак, 16 мај 2011 17:10

Ваља имати на уму да глумац ту своју владавину скупо плаћа. Кад сиђе са сцене, *он је онај који је био*

. Неће га вечност, он влада у пролазном, док писац и сликар очекују од будућности бар нешто од онога што нису добили за живота.

Допуштено је покушати, што је проф. Петар Волк и урадио, с моралним надахнућем, како је навестио, и ја нећу улазити у вредновање његовог рада. Сам проф. Волк истиче, као председник Комисије, да је на почетку почињена крупна грешка, када су озбиљни, изворни, уметници изједначени са популарним певачима и свирачима. (Неким случајем, domeћем.) Слажем се с њим. Али није упутно сад мењати критеријум, јер би било неправедно грешку која је почињена у корист једних исправљати на штету других, будућих потражилаца тог истог признања, разуме се ако оно и даље остане на снази. Они би, ти будући, ни криви ни дужни, били принуђени да за награду конкуришу под осетно строжијим условима од њихових срећнијих претходника исте робне марке. Не можемо се, уверен сам, тако нагло престојавати с обзиром на отпоре које је реално очекивати. На почетку је у поход на високо признањекренуло, сазнајем из интервјуа проф. Волка НИИ-у, преко 1.500 кандидата. Толико их је сматрало да дотичну награду заслужују! Шта им је замрежило очи да себе позиционирају толико високо ? Оних 500 евра у осамдесет од сто случајева! То је велика пара! Са извесним опрезом изузимам оне које не интересује пара већ искључиво слава, јер имају новца иза оба ува, што се каже. С опрезом стога што ми се призира да би ти скоројевићи били спремни да сами себе финансирају са 5000 евра месечно, под фирмом да то уместо њих чини држава Србија, ако би им тајност била гарантована. Плакета без новчаног износа, делује празно, налик на дечју „шарену лажу“, или на лепо срочено извињење за отимачину, без надокнаде отетог. Такав папир се може пресавити и носити у унутрашњем џепу сакоа, али није за урамљивање.

Лавина је, дакле, кренула и може се само технички зауставити – везивањем буџетске кесе. Но бојати се да то не би протекло тек тако. Најбоље је, чини се, наставити како је и започето, с благонаклоношћу према социјалном моменту, али уз поступна, енергична и стрпљива кориговања и ограничења непромишљених поступака, необразложених иницијатива, будаластих и пустих жеља и свему томе одговарајућих притисака с разних страна и у разним смеровима. Наставити, али само уколико се процени да стварно има услова за настављање. Ако се настави са доделом звучног признања, предлажем као политички опортуно да се најпре оно преформулише у нешто мање звучно и изазовно, у знак смерности и доброг укуса, а и за сваки случај. То ће барем наизглед смањити растојање између оне двојице другара са почетка овог дела текста од којих је један *признање*

испословао а други није. Спортисти су то већ учинили. Њихова национална пензија носи прикладан назив „Спортска надокнада за врхунске резултате“. Требало би овим поводом да се угледамо на спортисте.

Све овде тематизовано и размотрено, или макар овлаш назначено, могло се претпоставити на старту, без тешкоћа. И зачуђујуће је зашто то није учињено. Могло је, а није! Можда се ишло за тим да се извесни намире за оно што су досад обавили и стимулишу за нешто што ће тек да обаве. Заводљива естрада је у том случају најбоље прошла, а писци и сликари најгоре, јер естраду гледају и слушају сви, она забавља све. Почев од оних који не управљају ничим, ни самима собом, па до оних који управљају државом. Ови други су, поред тога што жестоко воле песму и свирку, упућени на естраду по природи посла, јер оно што естрада може да пружи управљачима државним, њиховим помоћницима у главним стварима и помоћницима тих помоћника, дакле глумцима у животу, не може нико други! Не би било претерано рећи да у политици има доста глуме, глуматања свакако, али и у глуми понешто политике, као и свуда где на срцу није „штоно на језику“. Глумцима се замера да су посебно ташт свет, да се увек гурају у први план, да поскакују кад иду и сл.

За професионалне политичаре то важи двоструко. И код једних и код других је наглашена склоност ка чулним уживањима, као што то уосталом бива и с ратницима. Није ли то резултат пригушене сете због пролазне славе која прати представнике обеју професија. Разни ексцеси, о којима се зуцка, афере и аферице испуњавају биографије и једних и других. И једни и други су у стисци с временом, тешко одвајају и секунд без рачуна. Није председник Рузвелт рекао тек онако Орсону Велсу: „Нас двојица смо, веруј ми младићу, данас најбољи глумци на свету, само сте ви више плаћени од мене.“ (Да се разумемо: Ја немам ништа против глумаца, тако ми свих Хамлетових монолога и улога Инокентија Смоктуновског, чак ни естрадних уметника шире узев. Неке глумце, па и глумице, ценим изузетно, друге мање изузетно, као уосталом и сликаре, музичаре и писце. Ја настојим да, у крајњој линији, говорим о владајућој атмосфери принципијелно и осведочено, да колико сам кадар опишем дах бића времена у ком опстојим распет између оригинала за којим чезнем и фалсификата који ми се нуди. Времена у ком је ђаво „негдашњи мајмун Господа Бога“, запрепашћујуће брзо еволуирао у погледу и стратегије и тактике, па бих жарко желео да то буде правилно схваћено, што не подразумева и слагање са оним што кажем. Ту еволуцију ђавола, морам да додам, поткрепљује чињеница да се он убедљиво наругао Ајнштајну, који је био „прожет чврстим уверењем да никаква богатства света не могу унапредити човечанство, па чак ни ако су у руци човека који тежи томе циљу... Новац само привлачи користољубље и одводи неодољиво увек према злоупотреби. /.../ Може ли ко себи да представи Мојсија, Исуса и Гандија са новчаником Карнегија?“ Дошколовани ђаво је лежерно, с рукама у џеповима, на то питање одговорио отприлике овако: „Не може да представи доиста, али поседник Карнегијевог буђелара може да учини нешто друго: да људи немају интереса да се опомињу тих великих имена и дела њихових.“

Пише: Драгиша Калезић
понедељак, 16 мај 2011 17:10

Питање је озбиљно, јер је преко 400 националних пензија у три расподеле додељено управо по критеријуму „помешаних карата“.

(Будући да ми, док ово пишем, не пада на памет естраднић који је нападно задужио српску културу, понудићу вам један чешки пример, о ком говори М. Кундера. Наиме, популарни певач Карел Гот, Кундерин земљак, у своје време је пунио и препуњао стадионе љубитељима својих концерата... и то је са гледишта власти био пун погодак. Будући да власт не воли да народ завирује у њену кухињу, Гот је одводио народ на стадион. Не знам какав је певач Карел Гот, не знам ни то да ли је добио националну пензију, не знам чак ни да ли је жив, али знам да је чешку власт у једном тренутку задужио огромно много. Па и чешки народ. Јер ако овај већ није могао да утиче битно на своју историјску судбину, онда су му Готови стадионски концерти падали у најмању руку као разбрига.)

А сад ћу испричати лепу анегдоту коју сам чуо од Зука Џумхура једне вечери у „Шуматовцу“, где смо се Илија Мољковић и ја обрели накако узгред, готово нехотично. А испричаћу је стога што ми се чини да за њу има места у овом контексту.

АЛЕКСАНДРОВ КЛИКЕРАШ И НАЦИОНАЛНА ПЕНЗИЈА

*У војсци Александра Великог, освајача и мисионара, нашао се војник који је располагао јединствененом способношћу, којој се не можемо ни данас начудити. Он је наиме с пола метра даљине могао да пробаци кликер кроз отвор, чији је пречник био тек за милиметар већи од пречника кликера. И у томе једва да је могао да омане. То је војнике толико фасцинирало, да се о њему причало као о неком ко је толико важан да га треба представити самом Александру. Тако је и било. Великом војсковођи је представљен, да пред њим покаже шта уме. Кад је овај на најбољи начин показао да је виртуоз у пробацивању кликера кроз рупу с пола метра удаљености, Аристотелов кликераш је одржао разумну меру и наредио да виртуоза обавезно збрину са врећицом кликера, како би могао да се сасвим комотно бави својим атрактивним послом, на задовољство војника којима је и те како потребна релаксација. А могао је да га постави **за шефа свог шатора**, те да се преко њега информисе о збивањима у војци, што би му могло бити од користи да зна.... Замишљамо да је краљев гест, крајње необичан у својој обичности, разочарао кликераша и његову публику, јер су очекивали да ће ту пасти неко унапређење... Данас и овде би могао да без двојбе конкурише за националну пензију. И уз нешто среће и наклоности неког одозго – добио би је. У категорији уметника разноврсних профила нашло би се места и за њега.*

Алеја заслужних грађана

„Свјет је данас, Госпо, препун лоших шала...“

Тин Ујевић

Сахрана у *Алеји заслужних грађана* на Новом гробљу у Београду дође му као обједињујуће, синтетичко признање, као одуживање дуга нације појединцима. Незгода с том историјском препоруком највишег реда је у томе што је прати популистичка сенка. Најпре је тај издвојени, сакрализован простор, квалитативно различит од профане територије која га окружује, понео крајње ласкав назив –

Алеја великана

. Омеђеног простора било је у почетку напретек, а великана, како је време одмицало, све мање, па је излаз потражен, и на изглед срећно нађен, у преименовању локације у нешто мање сакралну

Алеју заслужних грађана

, а то име и данас носи с либерално-демократским поносом. Преименовањем је постигнуто да се простор максимално искористи. Али на помолу је обрнута невоља: ускоро, тамо неће бити ни стопе слободне земље, а заслужних грађана је некако све више. Да ли ће се коначно наћи солмонско решење?

Ствари су се искомпликовале утемељењем највишег признања које је Влада Србије наменила уметницима и културним радницима за изванредне резултате у пословима којима се баве. Примањем тог екстра признања, које је ушло у Закон о култури, добитник аутоматски стиче право да буде сахрањен у *Алеји заслужних грађана*. Ако сви добитници буду одлучили да то ексклузивно право искористе, враг је однео шалу. Не знам колико у

Алеј

и заслужних

још има места, али с обзиром на темпо пристизања – мрка капа...

Како се из овог угла може гледати на предлог о ограничењу националних пензија на 400? Да појаснимо. Шушка се, али то још није потврђено на надлежном месту, да економија државе Србије не може поднети толико оптерећење на дуг рок, па се сад на брзу руку излаз мора тражити у лимиту, тако што ће се број националних пензионера

Пише: Драгиша Калезић
понедељак, 16 мај 2011 17:10

ограничити на 400, а нови заслужници ће пристизати темпом *природне селекције*, што ће рећи да се број оних који пристижу мора поклапати с бројем одлазећих.

Ако сви добитници буду одлучили да то ексклузивно право искористе, враг је однео шалу. Не знам колико у *Алеји заслужних* још има места, али с обзиром на темпо пристизања – мрка капа...

(Замишљам однос оних који нестрпљиво чекају према онима који су сасвим намирени. Сваког боговетног јутра прелиставају читуље, неће ли наићи на неког од намиренних. Док једном не мркне, другом не сване.)

Алеја заслужних грађана била би колико-толико растерећена, успорио би се ритам пристизања по основу књижевних награда и националних пензија, али нека о томе одлучују они који су позвани да одлучују... У крајњој линији, Влада државе Србије. Можда се још може наћи пола хектара земље на згодном месту да би се отворила нова парцела *Алеје* – Алеја 2!, јер на већ постојећој је неописива гужва. Тројица деле једно место, чује се... а како не знам. То изазива, поред свега, и метафички ужас, али се надам да није дотле дошло. (Имам поверења у пословање нашег гробарства.) Уз учтиво упозорење на штедњу простора, требало би отворити нову парцелу, за сваки случај! Јер, да се није превише либерално гледало на заслуге покојника, потреба за новом парцелом још не би била актуелна. Квалификациони услови нису на време заострени или су растегљиво дефинисани, па су тамо уграбили места и засели понеки, у ствари добар део не баш толико заслужних да се нису могли заобићи. Уз сво поштовање које живи дугују мртвима, накнадном провером то не би било тешко доказати. А опет, ми смо стара законита земља, од реномеа, да кад неко закучи нешто по једном пропису, немогуће му је то исто одузети по неком другом. Па каткад ни ни онда кад закучи ван прописа... Толика претензија на оригиналност у области закона можда је прихватљива за неке, али за велику већину није.

ТО ЈЕ АПСУРДНО

Може се чути да је идеја о националним пензијама девалвирана. Ја држим да је погрешно постављена, у ствари да није домишљена, те да се то признање може исказати у другачијој форми. Али, у прилог тврдњи о девалвацији наводим једну од Сартрових изјава поводом одбијања Нобелове награде.

Пише: Драгиша Калезић
понедељак, 16 мај 2011 17:10

У разговору са својом дружбеницом Симон де Бовоар, Сартр је изјавио: „Кад је о Нобеловој награди реч, ја сам с њом у сталном неспоразуму, јер се она заснива на класификовању писаца. Да је ова награда постојала у 16. или 15. веку, знали бисмо да је Клеман Маро добио Нобелову награду, да је Канту измакла, требало је да је добије, али му је нису дали јер је дошло до забуне или интервенције извесних чланова жирија: да је Виктор Иго, разуме се, добио награду, итд. Тада би књижевност била потпуно *хијерархи зована* , имали бисте чланове College de France или оне који би имали Гонкурову награду или друге са неким другим почасним звањима... То је апсурдно.“

„С друге стране, Нобелова награда доноси велики новац који бих могао употребити за нешто корисно... Рецимо, да помогнем устанике у Анголи... И та чињеница је док сам размишљао о одбијању оптерећивала моју савест.“